

Společný list generálních představených františkánských řadů a konference k Vánocům 2020

Assisi, 25 prosinec 2020

Lid, co kráčí ve tmě, spatří velké světlo, nad těmi, co bydlí v zemi stínu smrti, zazáří světlo. (Iz 9,1),

Opravdová naděje je odvážná

Drahé sestry a bratři, všichni z celé františkánské Rodiny, ať Vás Pán obdaří pokojem!

Mozaika vykreslující Boží narození o vánocích je plná hudby a světla. Když Tomáš z Celana vypráví o slavení Božího narození v Greccio, *hovoří o noci, která 'se stala jasná jako den a je úžasná pro lidi i pro zvířata. 'V tu noc' přicházejí zástupy lidí a ocitají se před tajemstvím s radostí, kterou nikdy předtím nezažili. Lesem znějí sváteční zpěvy a skály odpovídají ozvěnou. Bratři spěchají zpívat Pánu a celá noc se rozeznívá radostnou chválou '(1Cel 85,6-9).* Jako představitelé velké mezinárodní františkánské Rodiny, zatímco už začínáme vidět Světlo, které přichází shora, nabízíme vám, řečí hudby, osobní rozjímání nad krásným zněním encykliky papeže Františka ,**Fratelli Tutti**'

2| Opravdová naděje je odvážná

PÍSMO SLOŽENÉ Z NOT V HUDBĚ

1.1 Nová partitura

Adventní čas roku 2020 se schyluje k závěru, Boží narození už je na dohled. Od konce roku nás dělí jen několik dní, ale už nyní můžeme říci, že to byl velmi zvláštní rok. Zdá se, že to, co jsme zakusili za poslední měsíce, stačí na celé desetiletí. Virus, politické výkyvy, protesty v mnoha zemích, napětí, války, pohrdání, odvržení, informační chaos - zakusili jsme, že svět se stal pochmurnější a, díky různým omezením byl více uzavřený (srov. FT1,9-55). A právě v této historické chvíli dostáváme od papeže Františka encykliku Fratelli Tutti (FT). Chce se s námi rozdělit o své přání mít odvahu snít, snít o sjednocení celé rodiny lidstva ve velkém objetí mezi všemi bratry a sestrami. Jsme děti Země, všichni jsme tu hosty. (FT8)

Papež začíná Fratelli Tutti (FT) zvláštním odkazem na bratrskou lásku, kterou představil a žil bratr František z Assisi, lásku k blízkým i vzdáleným, k Božímu stvoření, ale především k těm, kteří 'stejně žijí v těle, jako on' (FT2) jako on, uprostřed chudých a posledních.

Svatý otec připomíná také hluboký význam historické a pokorné návštěvy bratra Františka u sultána Malik-al-Kamila v Egyptě. Ubožák z Assisi ho potkal jako bratr, jako osoba se srdcem schopným překročit hranice a vzdálenosti původu, národnosti, barvy pleti, či náboženství. (FT3). Papež František vyznává, že to byl vlastně sv. František, velký 'komunikátor' Boží Lásky a 'plodný otec, který vzbudil sen o bratrské společnosti'; František byl hlavní motivací k napsání nové encykliky (FT4).

O to víc by se to mělo stát motivací pro nás, členy františkánské Rodiny (FR)! Chceme říct ještě něco ... My, generální ministři FR, jsme byli v Assisi 3. října, u hrobu sv. Františka, když papež František slavil Sv. Mši a podepsal svůj dopis Fratelli tutti! Měli jsme proto možnost pozdravit Sv. Otce jménem vás všech. Tuto příležitost, kterou nám darovala Prozřetelnost, chceme nahlížet jako speciální pozvání pro celou františkánskou rodinu, ale především nás, ministrů. Je to pozvání přijmout FT a její poselství s velkou vážností, přijmout ji jako dar i úkol, které nám dává papež v tomto roce 2020, jako motivaci, která přichází od sv. Františka přes papeže Františka, jako nová partitura, kterou je třeba se naučit, procvičovat, a pak s ní vystupovat ve velkém představení současné historie.

1.2 Různé noty v jediném akordu naděje.

Papež František je realista a neváhá nazývat věci pravým jménem. Analyzuje situaci, v níž se nachází svět dnes (9-55), hovoří o 'hustých mracích, které nesmíme zlehčovat (FT54). Tím to však nekončí. Jakou odpověď dává na utrpení, které zakouší celé lidstvo? Je to naděje! Co myslí nadějí? Naděje je něco, co k nám mluví o žízni po životě, o úsilí realizovat život v souladu s tím, co naplňuje srdce a povznáší ducha k dosažení velkých věcí věcem, jako pravda, dobro, krása, spravedlnost, láska ... Takovou nadějí, která je odvážná, která dokáže vidět dál, než jen osobní pohodlí, malicherné jistoty a uspokojení, které spíše náš zužují obzor, která se dokáže otevřít velkým ideálům, jež následně činí život hezčím a důstojnějším (FT55).

Ale kde vzít naději? První odpověď, která přichází na mysl, je pravděpodobně následující: třeba ji čerpat od Boha. A vskutku je to tak. Pramenem naděje a radosti je Bůh a jeho Evangelium. Papež

3| Opravdová naděje je odvážná

František to připomněl už v Evangelii Gaudium, když zdůraznil, že opravdová radost se rodí ze svazku mezi Bohem s člověkem, mezi křesťanem a Ježíšem Kristem (EG1-8). To je první nota akordu naděje - objevení, že **jsme dětmi Boha a jeho přáteli**. Každý čin, každá solidarita, každý společenský vztah má svůj základ v tomto objevu, protože, pokud jsme dětmi téhož Otce, znamená to, že žijeme mezi sourozenci. A bratr a sestra nejsou nikdy lhostejní. V Frateelli Tutti se nám připomíná, že naděje není něco, co si získáváme sami pro sebe, abychom žili sami, nezávisle na ostatních. Ne. Naděje se buduje ve společenství, tím že objevíme, že jsme bratři a sestry.

A už vidíme druhou notu v akordu - zjištění, že nejsme v izolaci, ale že **existují i jiní lidé**, že jsme všichni vzájemně propojení, že se vzájemně potřebujeme a že se nikdo nemůže zachránit sám (FT54) A protože žijeme na této planetě a v jednom konkrétním okamžiku historie, chápeme že naše naděje se také týká našeho obydlí, Země na které žijeme. v Laudato si (LS) papež František ,přiznává, že náš společný domov opravdu vážně chátrá a proto nás zve k tomu abychom právě skrze naději rozpoznali , že vždy existuje cesta ven, že východisko lze nalézt, že vždy můžeme něco udělat pro vyřešení našich problémů (LS61) .

Třetí nota naděje má tak chuť čerstvé vody, vůni čistého vzduchu nedotčených lesů a šum tropického lesa naplněného zpěvem tisíců ptáků. A tato nota doplňuje akord naděje, který by zněl neúplně, kdyby mu chyběla jedna ze tří not.

BĚHEM KONCERTU

2.1 První takty - vztahy a setkávání.

Zatímco Laudato si uvažuje o tom, jaký svět chceme mít do budoucna, jakou planetu chceme, Fratelli Tutti se nás ptá, jaké vztahy chceme mít v budoucnosti. Pohled FT nás zve objevovat a žít naději na svět, ve kterém je 'všechno otevřené' (FT87-127). Myslet a tvořit otevřený svět. Vede nás k otázce ohledně naší identity, našeho poslání, a následně i naší formace. Když přesuneme tyto otázky do nitra naší františkánské rodiny, mohli bychom se zeptat my, františkánky a františkáni, jaký si přejeme v budoucnosti františkánský svět. Jaké by měl mít hodnoty, styl, a jaké myšlení. Jaký svět chceme předat těm, kteří přijdou po nás? Rozhodující však je jaké vztahy chceme mít v našem františkánském světě? A také, zda chceme, aby ten náš františkánský svět byl dostupný a otevřený pro všechny?

V LS papež řekl, že svět je sítí vztahů kde je vše propojeno (LS117) - a je třeba pamatovat na to, že 'vztah' je také jeden z hlavních františkánských základních kamenů. V FT říká, že je škoda, že se síť vztahů trhá, že ji ohrožuje izolace, ale zároveň navrhuje lék a opakuje, že naděje se nachází v kultuře setkání (FT30).

Jak vytvářet kulturu setkání? Papež František připomíná, že 'každá proměna vyžaduje motivaci a zároveň vzdělávací proces' (LS15). Musí být uspořádána takovým způsobem, aby ji bylo možné **čerpat z 'pokladu křesťanské duchovní zkušenosti'**, a podobně dodáváme i my, též **čerpat ze zkušenosti františkánské rodiny**.

Na základě této vize papeže následně rozpoznáváme potřebu zohlednit ve všech našich ratio formationis a ve všech našich ratio studiorum téma specifické a jasné formace lidské, společenské i ekologické. Potřebujeme si položit otázku, jak naše formační programy mohou reagovat na otázku, jak lze tuto kulturu setkání podporovat.

Protože blízkost je to, co zachraňuje. A zachraňuje nejen člověka, ale i jeho dům, zem.

4| Opravdová naděje je odvážná

2.2. Předtaktí - Pozornost a dialog

V reflexi nad podobenstvím o dobrém Samaritánovi nám papež František připomněl, že všichni jsme příliš soustředěni na naše vlastní potřeby (FT65) a proto riskujeme, že zůstaneme zařazeni do té kategorie, v níž se ocitli kněz i Levita, lhostejní vůči zraněnému člověku, který přepaden lupiči zůstal ležet u silnice (FT63). Abychom dokázali změřit úroveň naší pozornosti vůči jiným, můžeme si položit otázku, zda nás obtěžuje a vyrušuje, když vidíme trpícího člověka, protože nechceme marnit čas pro problémy, které zavinili jiní (FT65). Jedním z nejlepších přání, a to nejen vánočních, je přání odvahy přijmout "vzor dobrého Samaritána" (FT66) i oživení našeho povolání jako občanů naší země a celého světa, stavitelů nových společenských vazeb. Ve skutečnosti "každá jiná volba nás staví buď na stranu zbojníků nebo na stranu lhostejných, kteří procházejí kolem a neprokáží soucit s utrpením člověka zraněného při cestě" (FT67). Spolu s tím přáním vyvstává otázka, jak můžeme být ještě více tvořiví a nepodvolit se trendu "budování společnosti vyloučení", ale ztotožňovat se s křehkostí druhých? Jak můžeme být ještě odvážněji nablízku těm, kteří jsou poslední? (Srov. FT 233-235)

Papež František, když mluví o prameni inspirace pro svou encykliku *Laudato si*, ukazuje kromě sv. Františka zároveň na „milovaného ekumenického patriarchu Bartoloměje“ (LS7). O prameni inspirace pro *Fratelli tutti* vyznává, že podnět našel mezi jinými ve velkém Imámu Ahmad Al-Tayyeb (srov. FT 29). Takto dává konkrétní a podstatný příklad dialogu, ke kterému vyzývá křesťany spolu se všemi lidmi dobré vůle (FT6). Hledání tohoto dialogu vychází z nepostradatelné křesťanské identity (FT3). My, jako sestry a bratři františkáni, jsme již zapojeni v tomto dialogu na různých místech a různými způsoby, ale i tak si můžeme dát otázku, jak ještě rozšířit tento prostor dialogu a setkání se všemi lidmi, zvláště s těmi, kteří nesdílejí naši víru, a kteří často žijí a pracují spolu s námi.

Svatý František zanechal několik praktických odkazů - mohli bychom začít pozdravem: Necht' Vás Pan obdaří pokojem (T23). Abychom mohli někoho takto pozdravit, je třeba ho nejprve "spatřit". A pak se pozdrav stává otevřením dialogu! Pamatujme však, že pozdrav sv. Františka je adresován všem ve stejné míře a stejně upřímně! (Srov. FT 222-224) Všem, bez výjimky, neboť v každém rozpoznával sestru, či bratra, věděl, že v srdci Boha neexistují děti druhé kategorie !

2.3. V hudební škole.

Dostali jsme od papeže Františka novou partituru ke studiu. Píseň se zdá komplikovaná, ale víme, že všechny skladby se na začátku zdají složité. Nota za notou, takt po taktu, pomalu společně pracujeme, aby dílo bylo úspěšné. Nová skladba je výpovědí snu o otevřeném světě, o světě, ve kterém kraluje setkání, ve kterém je možný nový styl života, nové způsoby nazírání i myšlení. Za kompozici této skladby jsme zodpovědní také my všichni. Proto je nezbytné vygenerovat vnitřní i vnější procesy (ad intra Ordine, např. ve formaci), (ad extra, v naší službě světu). Procesy, které mohou pomoci proniknout do tónů hudby ukryté v partituře *Fratelli tutti*.

Kde se tedy můžeme seznámit s tímto novým dílem? Vánoční čas nám přichází na pomoc a zve nás do nejlepší hudební školy. Sv. František potvrzuje, že Boží narození je nejlepším časem "cvičit".

V tento den Pán seslal své milosrdenství (Ž 130,7) a nocí zní jeho píseň (Lk 2,13-14). Hle, Betlém, místo setkání. Sám Bůh přispívá k setkání a stává se blízkým, jedním z nás. Zahajuje dialog,

5| Opravdová naděje je odvážná

zpočátku bez slov, utkaný pouze z pohledů. Jak zázračné pro Marii z Nazaretu - dívat se poprvé od stvoření světa Bohu do očí ! O Vánocích nám Bůh ukazuje svou tvář, neboť "nikdo nemůže zakusit hodnotu života bez konkrétních tváří, které má milovat" (FT87). On první učí, jak vést prorocký a kontemplativní styl života, ve kterém je místo pro hlubokou radost, bez posedlosti konzumismem.

Zde je pramen naší identity, zde se můžeme dozvědět, co to znamená přicházet, setkat se s těmi, kteří jsou vzdáleni, kteří jsou zcela jiní. Tady, u jeslí, začíná naše formace: kontemplací tváře Ježíše Krista, ovinutého plenkami, líbaného Marií z Nazaretu a objímaného Josefem. Z tohoto dětského obličejů můžeme vyčíst, že Bůh je Láska (1.J 4,16). Láska, která nezná nic jiného, než odevzdat se v plnosti, která ví, že potřebujeme spásu a přišla k nám. „Nejsvětější dítě [které] bylo dáno a narodilo se pro nás, bylo dáno do jeslí, protože pro ně nebylo místo v hostinci“ (srov. OF část 5, 5) On je Slovo, skrze které Otec obnovuje dialog s celým lidstvem. Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi, aby vstoupilo do dialogu s lidstvem. Hle, kde je pramen naděje! Je tam, kde je On a zároveň bratři a sestry: Ten, který přišel, aby přebýval mezi námi.

Stejně my, generální ministři františkánské rodiny toužíme přispět do nové partitury v akordu naděje, vztahu, setkání, pozornosti a dialogu, ve škole Boha, "Betlémského dítěte" (1CEL 86,5). Děláme to společným vánočním přáním: Přejeme Vám všem, jedním hlasem, na tyto velmi zvláštní Svátky Vtělení Božího Syna, abyste měli smělost slyšet vždy, všude, za každých okolností, se všemi sestrami a bratry, píseň andělů hlásající: "Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem - všem! - v nichž On má zalíbení! " (srov. Lk 2,14).

Michael Anthony Perry OFM
Generální ministr

Roberto Genuin OFM^{Cap}
Generální ministr

Carlos Alberto Trovarelli OFM^{Conv}
Generální ministr, předseda Konference františkánské rodiny

Deborah Lockwood OSF
Prezident IFC-TOR

Tibor Kauser OFS
Generální ministr

Amando Trujillo Cano TOR
Generální ministr